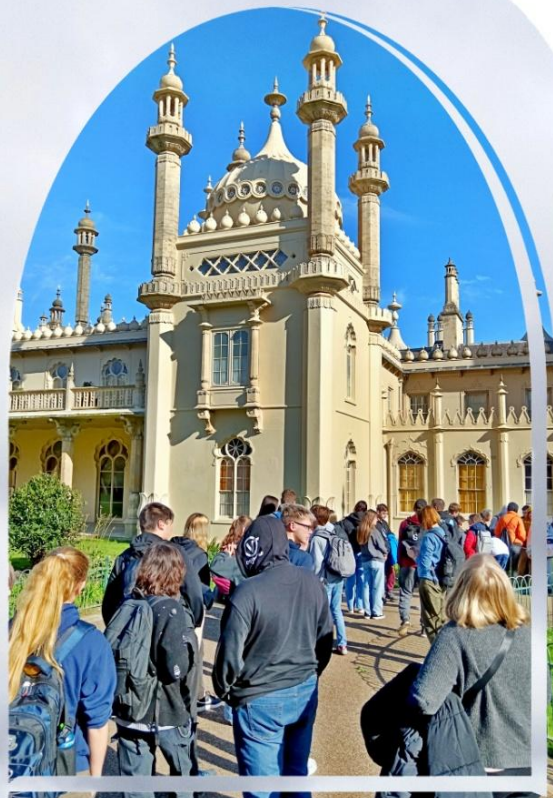

KFČ-ZEMEC

č. 15/2023-2024

Ročník 49

TŘEŤÁCI V ŠESTAJOVICKE SVÍČKÁRNĚ

V pondělí 11. března vyrazili třetáci na exkurzi v rámci projektu RP do známé svíčkárny v Šestajovicích u Prahy.

Od školy jsme vyjeli autobusem již v sedm hodin. Se spolehlivým panem řidičem jsme naprosto plynule prokličkovali i pražskou ranní špičkou. V Šestajovicích nás přivítala usměvavá paní majitelka, která nás záhy zasvětila do výroby svíček, povyprávěla o zpracování mořské soli, vonných silicích a dalších aktivitách této zajímavé firmy. Potom se děti rozdělily do skupinek a postupně se vystřídaly při barvení svíčky v odstínech různých rychleschnoucích parafinů.

Jak takový proces probíhal? Děti dostaly bílé svíčky vytvarované dle rozličných velikonočních motivů. Ty postupně podle instrukcí máčely v teplém barevném vosku. Hotové svíčky nám pak přítomná paní zabalila do celofánových sáčků. Dále si děti mohly vyrobit plovoucí svíčku ve tvaru polovičního vajíčka. Nejvoňavějším výrobkem

byla lahvička, kterou si každý podle svého uvážení mohl naplnit barevnými aromatickými solemi do koupele. Každá silice z bylinek má svůj léčivý účinek. Místnost voněla levandulí, rozmarýnem, citronem, eukalyptem, borovicí nebo vzácným bergamotem. Děti byly z dělání vlastních výrobků nadšené. Ve vedlejším obchůdku si ještě dokupovaly další předměty pro svoje blízké. Byly zde i výrobky z čokoládovny.

Následně jsme se z dílny přesunuli ven na farmu, kde si děti mohly prohlédnout a pohladit hospodářská zvířata. Největší oblibě se těšila telátka plemene Jersey, kozy a oslík. K tomu všemu se nám opravdu vydařilo počasí. Svítalo sluníčko a panovala vskutku jarní nálada.

Po zajímavé exkurzi jsme se přesunuli na oběd do restaurace, kde nás čekal výborný oběd s příjemnou a trpělivou obsluhou. Plni dojmů a s taškami obtěžkanými dárky pro své blízké jsme se vrátili autobusem ke škole.

Ing. Jitka Pecková a Mgr. Jana Doležalová

PŘEDNÁŠKA O ARCHEOLOGII

Na čtvrtek 14. 3. bylo pro šestáky připraveno malé překvapení – přednáška o archeologii a archeologických nálezích na Rakovnicku.

V tento den do naší školy zavítala PhDr. Dana Stolzová z České archeologické společnosti, aby s žáky besedovala na téma archeologie. Děti se mimo jiné podrobně seznámily s náplní práce archeologů, jejich pracovními metodami i s nejdůležitějšími archeologickými nálezy z oblasti Rakovnicka. Prezentace plná obrázků, fotografií, grafů a nákresů byla doplněna praktickými ukázkami předmětů. Žáci si mohli osahat velké množství nalezených artefaktů a také si vyzkoušet práci s některými pravěkými nástroji. Vašek Štercl a Vicky Valchářová si dokonce oblékli repliky pravěkého oděvu.

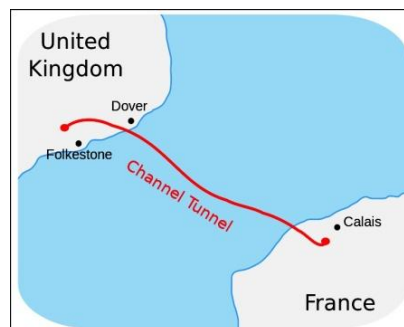
Žáky beseda velmi zaujala, měli hodně dotazů. Dvě hodiny, na které byla akce naplánována, tak utekly velmi rychle. Škoda! Šestáci však o archeologii neslyšeli naposledy. Na konec dubna, popř. počátek května, je pro ně připraven Den s archeologem. Pojedou do Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici, kde absolvují výukový program přímo v archeologické dílně.

Ve dnech 17. – 22. března 2024 se 22 žáků naší školy pod vedením Mgr. Petry Hrůzové a p. Jany Trpákové zúčastnilo studijního pobytu ve Velké Británii. Jeho cílem bylo zdokonalení v anglickém jazyce a seznámení s památkami, zvyky a způsobem života v dané zemi.

Na cestu do místa pobytu – východoanglického Eastbourne – jsme se vydali, patřičně natěšení, v neděli krátce po 12. hodině a postupně přes Německo, Belgie, Nizozemí a Francii směřovali na britské ostrovy. Cesta autobusem byla poněkud zdlouhavá, většinu času jsme strávili četbou, poslechem oblíbené muziky, hraním her na mobilu a povídáním o tom, co nás čeká. Přes kanál La Manche jsme se přepravili Eurotunelem (Coquelles u Calais – Folkestone, délka přes 50 km, asi půl hodiny) a už kolem sedmé hodiny ráno (v pondělí) jsme se vydali na prohlídku britské metropole Londýna.

Nejprve jsme se prošli Greenwichským parkem kolem proslulé hvězdárny (nultý poledník), poté jsme se přeplavili lodí po Temži do centra města. Při projížďce jsme viděli např. slavný Tower of London a propluli pod Tower Bridge. Potom následovala pěší procházka, zaměřená na nejvýznamnější pamětihodnosti. Nemohli jsme minout např. Horse Guards Parade a Downing Street (sídlo britských premiérů), Buckinghamský palác (sídlo Karla III. a místo, kde dochází ke střídání stráží), Westminsterské opatství (místo pohřbů a svateb královské rodiny) a budovy brit. parlamentu s ikonickým Big Benem. Pomyslnou „třešničkou na dortu“ byla půlhodinová projížďka na největším vyhlídkovém kole v Evropě – London Eye. Po krátkém odpočinku na Covent Garden a Leicester Square jsme se přes Trafalgarské náměstí (sloup se sochou admirála Nelsona) odebrali do přístaviště, abychom se lodí dopravili zpátky do Greenwich. Odtud nás pak autobus odvezl do místa našeho pobytu – města Eastbourne.

Welcome to our English Centre in Eastbourne

Zde jsme měli zajištěno ubytování a jídlo přímo v kampusu školy, kde žáci měli absolvovat své hodiny anglického jazyka. Protože jsme do Eastbourne dorazili až večer a po celodenním putování Londýnem náležitě unaveni, na večerní prohlídku města už neměl nikdo ani pomyšlení. Po večeři se chtěl každý co nejdřív ubytovat a odpočinout si, aby byl následující den připraven na výuku a další porci zážitků.

Od úterý do čtvrtka absolvovali účastníci každý den dopoledne čtyři hodiny angličtiny v místní škole Twin English Centre. Děti zde byly rozděleny podle úrovně znalosti jazyka do tří skupin. Náplň výuky, kterou vedli rodilí mluvčí, byla velmi pestrá – například hry, kvízy, doplňovací cvičení, soutěže a procvičování výslovnosti. Přínosná byla zejména konverzace, při níž si děti procvičily poslech a komunikativní dovednosti. Všichni naši žáci si vedli velmi dobře a neměli s porozuměním větší problémy, což některé příjemně překvapilo. Kromě výuky byl vždy po obědě pro děti přichystán bohatý doprovodný program, zaměřený na seznámení s realitou v Británii.

☺ V úterý jsme se prošli po pobřeží Atlantského oceánu až ke křídovým útesům Beachy Head.

Poté jsme autobusem dojeli do centra Eastbourne, kde jsme navštívili pobřežní molo se spoustou zábavních atrakcí pro děti. Po krátkém rozchodu jsme došli pěšky po pobřeží a místními ulicemi až do místa našeho ubytování.

Ve středu po obědě jsme absolvovali výlet do známého přímořského letoviska Brighton. Zde jsme si nejprve prohlédli interiéry královského paláce Royal Pavilion, poté následovala procházka historickým centrem města a odpočinek na slavném molu Brighton Pier. Ten mnozí využili k nákupu suvenýrů.

☺ Cílem posledního výletu (ve čtvrtek) bylo město Hastings, v jehož blízkosti se 14. října roku 1066 odehrála slavná bitva mezi normanským vévodou Vilémem Dobyvatelem a anglickým králem Haroldem. Do města jsme dojeli tentokrát vlakem. Prohlédli jsme si historické centrum, nakoupili občerstvení a suvenýry a zamířili na prohlídku velmi zajímavého muzea Blue Reef Aquarium s podvodním tunelem.

Ve čtvrtek 21. 3. večer jsme se vydali na cestu domů. Tentokrát jsme pro přepravu přes kanál La Manche použili trajekt (Dover – Calais). Asi 90minutovou plavbu někteří využili na nákup dalšího občerstvení, jiní trávili čas vyprávěním o zážitcích, popř. obhlídkou horní paluby. Domů, do Jesenice, jsme dorazili v pátek krátce před polednem.

Jazykově-vzdělávací pobyt v Eastbourne, který jsme absolvovali ve spolupráci se ZŠ a MŠ Šanov, ZŠ a MŠ Čistá a CK Scholare Brno, splnil svůj účel. Děti si procvičily angličtinu „v praxi“, a to nejen konverzací ve škole, ale také při nákupu a návštěvě turistických atrakcí a pamětihodností. Zároveň se seznámily s významnými místy spojenými s minulostí i současností Velké Británie, s kulturními tradicemi země i se zdejším způsobem života. Za přínos zájezdu lze považovat rovněž fakt, že si jeho účastníci ověřili, že pobyt v neznámém prostředí, kdy se musí spolehnout na svou znalost jazyka, bez problémů zvládnou. Prálo nám i počasí, ani jednou nepršelo a bylo docela teplo.

Velký podíl na pohodovém průběhu zájezdu měli i samotní žáci naší školy. Při výuce si vedli velmi dobře, všude chodili včas, chovali se slušně, plnili naše pokyny a my jsme se na ně mohli spolehnout. Je jen škoda, že se kvůli nedostatku míst nemohli zúčastnit i další zájemci. Certifikát potvrzující počet absolvovaných lekcí angličtiny účastníkům po návratu do školy slavnostně předali pan ředitel a paní učitelka Hružová.

Na závěr bych ráda poděkovala paní Janě Trpákové za pomoc při organizaci a průběhu zájezdu a vedení školy za podporu a pomoc při přípravě akce. Děkuji také rodičům žáků, že nám umožnili tento studijní pobyt pro děti uskutečnit. Stálo to za to!

Skvělou pověst Techmanie Plzeň není třeba nijak zpochybňovat. Ve středu 20. března si ji za cíl exkurze vybrala i naše 5. třída.

Sraz na nádraží v Jesenici byl stanoven na 8:20. Vlákem jsme dojeli do Blatna, kde nás již očekávali blatenští žáci, a společně jsme pak v 8:49 pokračovali rychlíkem do Plzně. Cesta trvala zhruba hodinu. V Plzni jsme ještě přestoupili na rychlík ve směru na Cheb a po dvou minutách jízdy dorazili na nádraží Plzeň – Jižní předměstí, odkud je to do Techmanie „co by kamenem dohodil“.

Nejprve jsme si odložili věci do klecí a potom se vydali prozkoumat, co zde mají zajímavého. V planetáriu byl pro nás připraven výukový program „Země, Mars a šest statečných“. Dozvěděli jsme se spoustu zajímavých informací o naší Sluneční soustavě a na 3D modelech mohli obdivovat krásy vesmírných těles. Po výukovém programu následoval další, zhruba hodinový rozchod v prostorách Techmanie.

Nastal čas na oběd. Většina z nás si objednala kuřecí steak s hranolky, někteří dali přednost špagetám. Po obědě už bylo třeba vydat se zpátky na nádraží. Kolem půl čtvrté jsme dorazili do Jesenice. Spolužákům se výlet moc líbil a mně také.

Pro žáky ZŠ Jesenice napsal Jan Váňa, 5. třída

ŠKOLNÍ DRUŽINA V LOUTKOVÉM DIVADLE

Představení loutkového divadla bývá pro žáky pokaždé příjemnou zábavou. Proto děti ze školní družiny s nadšením uvítaly zprávu, že se v pondělí 18. března půjdou na loutkové představení podívat.

Když podívaná skončila, mohli malí diváci nahlédnout i do zákulisí divadla, seznámit se s loutkami a také si popovídat o dojmech, které v nich příběh zanechal.

JMÉNO	MOUROU-NGOU	Význam: VODNÍ LEV
MÍSTO	Středoafriická republika a Čad	

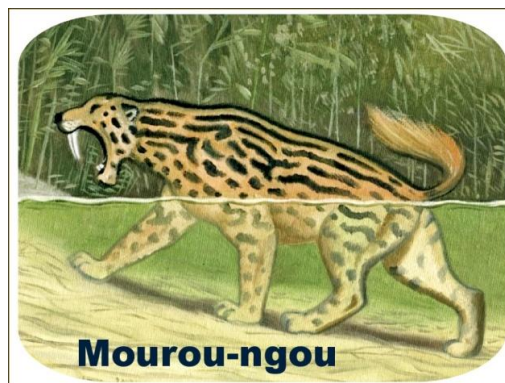

Historie – Zejména z centrální Afriky přicházela hlášení domorodců o pozorování až 3,5 metru dlouhé obojživelné kočkovité šelmy s modrobílými skvrnami či pruhy na zádech a obrovskými tesáky → Zvíře nazývané mourou-ngou prý žije v jeskyních podél břehů řek, živí se hrochy a slony, ale zaznamenány byly i útoky na kánoe plovoucí po řece. Mourou-ngou prý často loví ve dvojících tak, že jeden z páru zažene kořist do vody, kde už číhá druhý jedinec.

Rok 1911 – Na řece Bamingui ve Středoafriické republice se koncem léta odehrála scéna jako z hororu. Po řece se tehdy plavil člun s francouzskými vojáky, když se z vody náhle vynořila obrovská tlama a jednoho muže stáhla pod hladinu, přičemž převrhla celý člun → Událost popsal muž jménem Moussa francouzskému expertovi na středoafriickou divočinu Lucienu Jacquesu Laurentu Blancouovi (1903 – 1983), který po šavlozubé šelmě pátral.

26. května 1930 – Lucien Blancou zastřelil na řece Mbari hrocha, do jehož mršiny se v noci zakouslo mohutné řvoucí zvíře, s velkou pravděpodobností právě mourou-ngou.

Rok 1978 – Francouzský vědec a kryptozoolog Bernard Heuvelmans (1916 – 2001) usoudil, že podle uváděných popisů by mourou-ngou mohl být přežívajícím exemplářem pravěké šavlozubé kočkovité šelmy, přizpůsobené pro lov ve vodě.

Únor 1985 – Byl zaznamenán jeden z posledních střetů s mourou-ngou, kdy byl místní průvodce (uváděný jako Marcel) při lovu na řece Bamingui málem sražen do vody obrovskou šelmou, která se k němu zezadu přiblížila.

POZNÁMKA 1):

Různé druhy šavlozubých kočkovitých šelem se na planetě objevily už před miliony let, rozšířeny byly po celém světě a ojediněle se vyskytovaly ještě před 10 000 let. Dnes jsou považovány za vyhynulé. Přesto z různých koutů světa neustále přicházejí zprávy o pozorování zvířat, která bychom mohli za šavlozubé kočky považovat.

POZNÁMKA 2):

O šelmě mourou-ngou si můžete přečíst článek na webové adrese <https://enigmaplus.cz/desi-africke-domorodce-savlozuby-tygr/>

12. DUBEN – SVĚTOVÝ DEN LETECTVÍ A KOSMONAUTIKY

12. duben představuje pro kosmonautiku významné datum. V roce 2011 ho OSN vyhlásila Světovým dnem letectví a kosmonautiky. Tento den má připomínat nejen vůbec první let člověka do vesmíru (12. dubna 1961, Jurij Alexejevič Gagarin), ale též vyzývat k podpoře výzkumu a využívání kosmického prostoru pro mírové účely a ku prospěchu celého lidstva.

První let člověka do vesmíru se uskutečnil prostřednictvím ruské rakety Vostok z kosmodromu Bajkonur. V kabině umístěné na její špičce seděl 27letý kosmonaut Jurij Alexejevič Gagarin. Start proběhl bez problémů v 9:07 moskevského času (v 7:07 času středoevropského) a po 9 minutách raketa dosáhla plánované oběžné dráhy. Let trval 108 minut a kabina s Gagarinem uskutečnila jeden oblet kolem planety Země.

Průběh letu byl klidný a Gagarin mohl obdivovat krásu naší planety z výšky, kterou nikdo před ním nedosáhl. Situace se zkomplikovala až po zahájení přistávacího manévru. Přístrojová část, která se měla oddělit od kabiny s kosmonautem, se sice odpojila, ale elektrický kabel nikoliv. Následkem toho začala kabina s Gagarinem nebezpečně rotovat. Zhruba po deseti minutách kabel naštěstí přepálily plameny při vstupu tělesa do atmosféry a kabina se stabilizovala. Protože se jí však nepodařilo zbrzdit, kosmonaut se ve výšce 7 kilometrů i s křeslem katapultoval.

Gagarin přistál na padáku neplánovaně poblíž vesnice Smelovka v Saratovské oblasti. Rozhlasové a televizní stanice na celém světě přerušily obvyklé vysílání a ve všech jazycích skloňovaly jméno sovětského kosmonauta. Podle tiskové agentury TASS proběhl let bez sebemenších závad – o zmíněných potížích se svět dozvěděl až s velkým časovým odstupem.

NĚKTERÁ MÉNĚ ZNÁMÁ FAKTA O GAGARINOVĚ

Všechny výše uvedené informace jsou dnes běžně dostupné. Méně známé jsou jistě následující perličky, o nichž se už tolik nepíše:

1

Vhodný kandidát na první let do vesmíru byl vybírán nejen podle příslušného vzdělání, schopností a fyzické odolnosti, ale jistou roli hrál i vzhled.

Gagarin byl praktickou volbou i díky svému nízkému vzrůstu – měřil pouhých 157 cm, a tak neměl problémy s pohybem ve stísněném kokpitu.

2

Let Vostoku probíhal ve zcela automatickém režimu.

Nikdo totiž nedokázal předpovědět, do jaké míry bude kosmonaut schopen ovládat stroj ve stavu beztlíže a zda vůbec zůstane při vědomí.

Gagarin měl nicméně po ruce speciální kód, kterým v případě krajní nouze mohl aktivovat manuální řízení.

3

Gagarin ve skutečnosti neobletěl zeměkoulí celou.

Jak už víme, návrat neprobíhal přesně podle plánu a katapultovaný pilot přistál u vesnice Smelovka.

Vzdálenost mezi místem přistání a místem startu tak činila 1 500 km. Gagarinovi však nikdo nemůže upřít, že se do vesmíru podíval jako první člověk.

4

Gagarin se stal slavným, na oběd ho pozvala i britská královna Alžběta.

Mladý muž se královně při stolování upřímně svěřil, že vůbec neví, na co má který přístroj použít.

Královna mu údajně odpověděla:

„Milý pane Gagarine, já jsem se v tomhle paláci narodila a byla jsem tu vychována, ale věřte mi, sama si do teď všechny ty vidličky a nože pletu.“

5

Přestože se Gagarin znovu do vesmíru nepodíval (zbožňovaný národní hrdina nesměl riskovat případnou smrt), láska k létání se mu i tak stala osudnou.

Spolu se svým instruktorem se 27. března 1968 zřítíl při cvičném letu ve stroji MiG-15UTI.

Příčina nehody dodnes není spolehlivě vysvětlena.

6

Když Gagarin startoval v roce 1961 do vesmíru, napsal své manželce Valentině dopis na rozloučenou pro případ, že by se už nevrátil.

Tehdy nemohl tušit, že tento dopis bude jeho ženě doručen o sedm let později, kdy jeho smrt nikdo nečekal.

POZNÁMKA KE SMRTI JURIJE ALEXEJEVIČE GAGARINA

V roce 2013 (45 let po tragické události) oznámil ruské televizní stanici RT (Russia Today) bývalý kosmonaut Alexej Archipovič Leonov (1934 – 2019), který se po Gagarinově smrti účastnil vyšetřování, že příčinou havárie byl jiný letoun.

27. 3. 1968 letěl Jurij Alexejevič Gagarin z letiště nedaleko Moskvy poprvé ve stroji MiG-15UTI. Vyrobili jej licenčně v Československu, v Aeru Vodochody, a to už před dvanácti lety. Letadlo mělo za sebou generální opravy, motor dokonce generálky čtyři. Do kokpitu usedl spolu se zkušeným instruktorem Vladimírem Sergejevičem Serjoginem.

Už po ukončení prvního okruhu nad určeným prostorem požádal Gagarin o přerušení letu a povolení vrátit se na základnu z důvodu špatné meteorologické situace. Naneštěstí k tomu přelétala ve stejném okamžiku výcvikovým prostorem utajená stíhačka Suchoj SU-11 (nebo SU-15), která sice měla udržovat výšku 10 km, ale podle očitých svědků měla problémy s motorem a letěla mnohem níž. Tím se dostala do kritické blízkosti Gagarinova MiGu a proudem plynů ho roztočila do vývrtky. Pilot už nedokázal let vyrovnat. Při havárii nedaleko města Novoselovo, asi 90 kilometrů od Moskvy, tak zahynul nejen Jurij Alexejevič Gagarin, ale i jeho letecký instruktor Vladimir Sergejevič Serjogin.

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 14/2023-2024:

1.- HÁDANKA

Banán stojí 5 korun. Co písmeno v názvu, to 1 koruna.

2.- DETEKTIV ŠTIKA

Muž tvrdil, že před přepadením ležel v posteli. Ta však vůbec nebyla rozestlaná. Přepadení tedy pouze předstíral.

3.- ČTYŘI TRAMPOVÉ

Z prvních písmen slov věty z papíru lze sestavit text:
ZABIL MNE ADAM.

1) SUDOKU

		1			9			
2			7	3		6		1
	6						3	9
8	4		3	7		1		2
1					5			
5	2		1			3	4	7
				6	3		2	5
9				1				
	3	4	9			7		

Vylušti SUDOKU a napiš nám součet čísel ve zvýrazněných čtvercích.

2) OBRÁZEK

Čím se náš obrázek odlišuje od originálu?

3) DOPLŇOVAČKA

Tajenkou je název sci-fi filmu o umělé inteligenci.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

SLOVA K DOPLNĚNÍ:

- 1) Pátý den v týdnu.
- 2) Námořní lupič.
- 3) Hlavní město ČR.
- 4) Opak začátku.
- 5) Pět plus pět.
- 6) Dívčí jméno (svátek 13. prosince)

8) Noviny vycházející každý den. 9) Muzika. 10) Druhý den v týnu. 11) Obyvatel Hané. 12) „Chechtavý“ pták. 13) Projev bouřky (doprovázen hromem).

JESENÍČEK - ČASOPIS ZÁKLADNÍ ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY JESENICE